

RAJČAN

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

DECEMBER / 2018

PRIŠIEL ČAS VIANOČNÝ A ROK S ROKOM SA STRETÁ,
Z NAŠICH SRDC LÁSKA A POKOJ NA VÔKOL PRENIKÁ.
BIELUČKÝ SNIEŽIK PRIKRÝVA CELÚ KRAJINU...
PRAJEME VÁM ZDRAVIE PRE CELÚ RODINU.
TRBLIETAVÁ JEDLIČKA ŽIARI NA KAŽDOM KROKU,
PRAJEME VÁM ZDRAVIE, ŠTASTIE A POKOJ
V TOMTO NOVOM ROKU.

Ilustračná snímka: internet

V TOMTO ČÍSLE SI PREČÍTATE:

- Aktuálne informácie z mesta a mestského úradu •
- Knihu RAJECKÁ dolina slávnostne uviedli do života •
- Rajec plný lampiónov ••• Výsledky komunálnych volieb v Rajci ••• Tipy ako neplytvať potravinami •
  - Krajina rozprávok a fantázie ••• Deň červených makov ••• ZUŠ: Stále žijeme umením •
  - KSŠ: Projekt Poľsko-slovenské cesty dedičstva ••• ZŠ Lipová: Exkurzia 5. ročníka •
  - KSŠ: Exkurzia do liečebne Predná Hora ••• MŠ Mudrochova: Nová synagóga •
  - Rajeckí včelári oslavovali ••• MŠ Mudrochova: Návšteva mobilného planetária •
- MŠ Mudrochova: Besiedky pri príležitosti úcty k starším ••• Spoločne sme oslávili sviatok seniorov •
- Katarínske posedenie seniorov ••• Aktuality z Cenzuálu ••• KSŠ: Exkurzia do Osvienčimu a Krakova •
  - Šachové správy ••• Spoločenská rubrika ••• Óda na Rajec •
  - A máme to za sebou! ••• Pozvánky ••• Inzercia •

KNIHU RAJECKÁ DOLINA SLÁVNOSTNE UVIEDLI DO ŽIVOTA

„V Rajci a Rajeckej doline dlhodobo chýbala kniha, v ktorej by bola spracovaná samotná história, zvyky, nárečie a život od čias našich predkov po súčasnosť. Každý z nás je svojim spôsobom hrdý na to, kde sa narodil, kde vyrastal a, samozrejme, každý chce vedieť čo najviac informácií o svojom meste, obci a o ľuďoch, ktorí tu žili.“ – povedal primátor Rajca Ing. Ján Rybárik na slávnostnom uvedení novej knihy **RAJECKÁ dolina**, ktoré sa uskutočnilo 5. decembra v obradnej sieni rajeckej radnice. Autormi knihy sú František Kalesný, Miloslav Smatana, Ján Jasenovec a Radomír Blažek.

„Dúfam, že toto dielo bude svojim obsahom slúžiť ako zdroj hodnotných informácií súčasným i budúcim generáciám. Úprimne a zo srdca sa osobitne chcem poďakovať p. Smatanovi a p. Jasenovcovi za prístup k tvorbe tohto diela. Vďaka však patrí aj tým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali a podporili vydanie knihy **RAJECKÁ dolina** – dokončil primátor v príhovore.

ZĽAVA: MILOSLAV SMATANA, JÁN RYBÁRIK, FRANTIŠEK KALESNÝ, RADOMÍR BLAŽEK, JÁN JASENOVEC

kumom a šikovným ľudom prezrádza svoje skryté tajomstvá.

Vďaka národopiscovi Františkovi Kalesnému sa v knihe môžeme dočítať aj o zvykoch a tradíciách ľudí Rajeckej kotliny, ktoré bádateľ zachytil ešte v 50. a 60. rokoch minulého storočia a ktoré sa už v tom čase pomaly vytrácali a upadali do zabudnutia.

Niekoľko pohľadov na nárečie typické pre rajeckú oblasť dopĺňa po prvýkrát publikovaný výber z rajeckého nárečového slovníka. Jeho jedinečnosť vyjadruje autenticitu miestneho nárečia, ktoré je špecifické pre opisovaný región. Z nášho

života sa postupne vytráca aj množstvo zvykov a tradícií, nehovoriac o historických informáciách, ktoré doteraz neboli (ak, tak nanajvyš okrajovo) o Rajeckej kotline zverejnené.“

„Kniha nás prevedie Rajeckou kotlinou i samotným mestečkom Rajec, ktoré skrývajú v sebe vlastné, neopakovateľné čaro zviditeľnené množstvom krásnych prírodných scenérií, zaujímavých miest a zákutí. Ľudia, ktorí sa na tomto území v minulosti usadili, prejavili značnú všestrannosť a zručnosť, ktorú pretavili napríklad aj do jedinečnej výroby kožených produktov. Za všetky stačí spomenúť napríklad preslávenú

„Súčasnosť nám poskytla jedinečnú možnosť – prezentovať v knižnej podobe informácie a zaujímavé skutočnosti o jednom z prekrásnych kútov Slovenska. Cieľom predkladanej publikácie bolo zachytiť to najdôležitejšie, čo môže byť odkazom pre súčasné a budúce generácie.“ – zhrnuli knihu autori Miloslav Smatana a Ján Jasenovec a pokračovali –

„rajčovinu“ – unikátny, dnes už priam kultový výrobok známy skoro v celej vtedajšej Európe.

Rajecy kraj skrýva aj veľa historických pamiatok skrytých pod povrchom skál, hliny a lístia. Presne takým je aj dlho neobjavený a v pamätiach dávno zabudnutý Rajecký hrad. Po mnohých rokoch však Rajecký hrad vystupuje z hmieľ minulosti a vďaka súčasným výs-

Na slávnostnom uvedení knihy sa zúčastnili predstavitelia Mesta Rajec, samotní autori, syn pána Kalesného, starostovia z obcí Rajeckej doliny a ostatní pozvaní hostia.

Knihe **RAJECKÁ dolina** želáme množstvo verných čitateľov, ktorí sa k nej budú veľmi radi vracieť.

Z. Ščasná, odd. kultúry MsÚ Rajec
2x snímka: Richard Köhler

RAJEC PLNÝ LAMPIÓNŮV

Už po piatykrát sa Rajec rozsvietil sprievodom plným farebných lampiónov. 5. novembra podvečer niekoľko stoviek rodičov, či starých rodičov spolu so svojimi deťmi a vnúčatami prešli v sprievode pri svetle farebných svietielok po niekoľkých rajeckých uliciach. Nakoniec sa opäť stretli na námestí, kde sa riaditeľky oboch materských škôl v Rajci poďakovali nielen účastníkom sprievodu, ale aj všetkým pedagogickým zamestnancom za ich prácu a profesionalitu.

Podujatie Rajecký lampiónový sprievod aj v tomto roku zorganizovali Materská škola na Mudrochovej ul. a Materská škola na ul. Obrancov mieru v spolupráci s Mestom Rajec pri príležitosti Dňa materských škôl na Slovensku.

Z. Ščasná, odd. kultúry MsÚ Rajec
1x snímka: E. Pekná

VÝSLEDKY VOLIEB DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVY OBCÍ KONANÝCH DŇA 10.11.2018 V MESTE RAJEC

SÚHRN ZA CELÉ MESTO

Počet zapísaných voličov	4 931
Počet zúčastnených voličov	2 973
Počet platných hlasovacích lístkov (PPHL) pre voľby do MZ	2 879
Počet platných hlasovacích lístkov pre voľby primátora	2 939
% účasti	60,29 %

Poradie kandidátov na primátora mesta Rajec

	počet hlasov
1. Ing. Milan Lipka, NEKA	1327
2. Ing. Ján Rybárik, NEKA	925
3. Emanuel Píala, NEKA	565
4. JUDr. Monika Ďurechová, SNS	122

Za primátora mesta Rajec bol zvolený **Ing. Milan Lipka** s počtom hlasov 1 327.

Poslanci zvolení do Mestského zastupiteľstva v Rajci

1. Mgr. Peter Hanus, NEKA	497
2. Martin Matejka, NEKA	447
3. Mgr. Róbert Augustín, OĽaNO	430
4. Ing. Zuzana Žideková, NEKA	405
5. Mgr. Michal Šupka, NEKA	397
6. Ing. Gustáv Mucha, NEKA	365
7. Lumír Kardoš, NEKA	349
8. Ing. Peter Pekara, NEKA	329
9. Bc. Marta Repková, KDH	326
10. Ján Pekara, NEKA	305
11. JUDr. Bohuslav Gelatka, NEKA	289
12. Ján Kavec, NEKA	286
13. PaedDr. Ján Mihalec, OĽaNO	281

VÝSLEDKY VOLIEB PODĽA JEDNOTLIVÝCH VOLEBNÝCH OBLVODOV

Volebný obvod 01

Počet zapísaných voličov 1 470

Počet zúčastnených voličov	831
PPHL pre voľby do MZ	812
PPHL pre voľby primátora	822
% účasti	56,53 %

Poradie kandidátov na primátora mesta

1. Ing. Milan Lipka	417
2. Ing. Ján Rybárik	284
3. Emanuel Píala	91
4. JUDr. Monika Ďurechová	30

Poradie kandidátov na poslancov do MZ

1. Mgr. Peter Hanus	497
2. Mgr. Michal Šupka	397
3. Ján Pekara	305
4. JUDr. Bohuslav Gelatka	289
5. Ing. Marek Kmeť	279
6. Ing. Juraj Jaseňovec	267
7. JUDr. Monika Ďurechová	191
8. Ing. David Vrtaňa	136
9. Ing. Mária Turzová	113
10. Jaroslav Kopera	82
11. Bc. Stanislava Kolečková	48

Volebný obvod 02

Počet zapísaných voličov	1 070
Počet zúčastnených voličov	723
PPHL pre voľby do MZ	694
PPHL pre voľby primátora	712
% účasti	67,57 %

Poradie kandidátov na primátora mesta

1. Ing. Milan Lipka	305
2. Ing. Ján Rybárik	192
3. Emanuel Píala	183
4. JUDr. Monika Ďurechová	32

Poradie kandidátov na poslancov do MZ

1. Mgr. Róbert Augustín	430
2. Ing. Peter Pekara	329
3. Ing. Emil Zafka	266
4. Mgr. Miroslava Šibíková	168

Volebný obvod 03

Počet zapísaných voličov	1 203
Počet zúčastnených voličov	668
PPHL pre voľby do MZ	644
PPHL pre voľby primátora	660
% účasti	55,53 %

Poradie kandidátov na primátora mesta

1. Ing. Milan Lipka	269
2. Ing. Ján Rybárik	250
3. Emanuel Píala	118
4. JUDr. Monika Ďurechová	23

Poradie kandidátov na poslancov do MZ

1. Ing. Gustáv Mucha	365
2. Ján Kavec	286
3. PaedDr. Ján Mihalec	281
4. Vladimír Dubec	263
5. Vladimír Rybár	234
6. JUDr. Anna Kecerová Veselá	171

Volebný obvod 04

Počet zapísaných voličov	1 188
Počet zúčastnených voličov	751
PPHL pre voľby do MZ	729
PPHL pre voľby primátora	745
% účasti	63,22 %

Poradie kandidátov na primátora mesta

1. Ing. Milan Lipka	336
2. Ing. Ján Rybárik	199
3. Emanuel Píala	173
4. JUDr. Monika Ďurechová	37

Poradie kandidátov na poslancov do MZ

1. Martin Matejka	447
2. Ing. Zuzana Žideková	405
3. Lumír Kardoš	349
4. Bc. Marta Repková	326
5. Mgr. Jana Paulinyová,	292
6. Ľuboš Kľučka	266
7. Jana Koledová Žideková	264

MsÚ Rajec

POĎAKOVANIE

Vážení spoluobčania,

chcem sa Vám úprimne poďakovať za dlhoročnú podporu. Bolo mi potešením 24 rokov budovať naše mesto a zabezpečovať jeho rozvoj a plynulý chod. Bolo mi cťou 24 rokov slúžiť Vám, občanom nášho mesta, bola to pre mňa veľká životná skúsenosť.

Novému primátorovi, Ing. Lipkovi a poslancom mestského zastupiteľstva gratulujem k zvoleniu. Žiadam ich, aby spravodlivo spravovali naše mesto v prospech všetkých občanov.

Vážení spoluobčania, do nového roka 2019 Vám prajem veľa zdravia, lásky a vzájomného porozumenia. „Ako sa budeme navzájom k sebe správať, tak bude vyzerať život v našom meste.“

S pozdravom

Ing. Ján Rybárik

TIPY AKO NEPLYTVAŤ POTRAVINAMI

Nikdy v histórii ľudstva sa neplytvalo potravinami viac, ako je tomu teraz. Ak prihladneme na všetky dôsledky takéhoto správania, tak zistíme, že je to nemorálne. Nechajme sa inšpirovať a nájdime spôsob, ako to zmeniť. Začnime od seba – znížme plytvanie potravinami z našich domácností. Ušetríme tým peniaze, predídeme vzniku odpadov z potravín, ktoré by inak skončili na skládkach alebo v spaľovniach odpadov, ale hlavne budeme mať dobrý pocit, pretože jedlo nepatrí do koša, ale na tanier.

V Európskej únii sa každý rok vyhodí 88 miliónov ton potravín, čo predstavuje 173 kilogramov na osobu ročne. Na základe meraní potravinových strát a vyplytvaných potravín je jednoznačné, že najviac odpadů sa vyprodukuje u konečného spotrebiteľa, čiže v domácnostiach.

V rebríčku krajín, ktoré najviac plytvajú potravinami, je Slovensko ôsme od konca, najhoršie je na tom Holandsko, najlepšie Slovinsko. Na Slovensku priemerne každý vyhodí vyše sto kilogramov jedla ročne. Podľa celoslovenského prieskumu približne 23 % Slovákov priznáva, že vyhadzuje zvyšky potravín.

Potravinami plytvajú farmári, poľnohospodári, výrobcovia, spracovatelia, maloobchodníci, dodávatelia a nakoniec i my, konzumenty. Dôvody sú rôzne: tovar po dobe spotreby, poškodený obal, nezujem zákazníkov, ale aj nadúroda, nízke výkupné ceny, nesprávna veľkosť, nevyhovujúca farba, krivo nalepená etiketa, príliš zakrivené šalátové uhorky, deň starý chlieb, nedostatok miesta v regáloch supermarketu...

Každý deň sa takto vyhodí veľké množstvo potravín. Nemuselo by to tak byť, keby sme lepšie plánovali, skladovali, boli viac informovaní a hlavne viac chceli... Každý z nás môže urobiť veľa jednoduchých opatrení preto, aby sme znížili množstvo odpadu z potravín, šetřili prírodné zdroje i peniaze a pomohli ľuďom, ktorí sú v núdzi...

10 TIPOV NA OBMEDZENIE PLYTVANIA POTRAVINAMI

- 1. Neplytvajte potravinami** a nebudeme zbytočne vyhadzovať peniaze.
- 2. Plánujte si svoje nákupy** a kupujte len to, čo potrebujeme. Naplánujte si, aké jedlo budeme pripravovať počas týždňa. Potom sa pozrite na svoje domáce zásoby a na nákupný zoznam si napíšme len tie potraviny, ktoré potrebujeme. Nekupujte potraviny zbytočne do zásoby. Neoplatí sa nakupovať, keď sme hladní, lebo vtedy sa len ťažko odoláva príjemným vôňam potravín a do košíka sa nám dostane viac ako potrebujeme. Ak nevieme odolať zvýhodneným rodinným baleniam, tak sa dohodnime vopred so susedmi a priateľmi a ihneď po nákupe si potraviny rozdeľme. Dávajte si pozor na tzv. „super výhodné“ akcie, ktoré supermarkety neustále ponúkajú. Často ide o neznáme a menej kvalitné potraviny, ktorých sa supermarket potrebuje rýchlo zbaviť. Preto je výhodnejšie nakupovať potraviny, ktoré poznáme. Čo najčastejšie kupujeme nebalené potraviny. Takto si môžeme nabráť len toľko, koľko potrebujeme napr. ovocia, zeleniny, rožkov... a znižujeme tak aj množstvo odpadov z obalov. Na nákup chladených alebo mrazených potravín si vezmime chladiacu tašku, aby si nakúpené potraviny cestou domov zachovali svoju kvalitu.
- 3. Všímajte si dátumy.** Potraviny s krátkym dátumom spotreby nakupujte iba vtedy, ak ich chceme okamžite spotrebovať. Naučme sa rozoznávať „dátum spotreby“, ktorý označuje dokedy je potravina bezpečná na konzumáciu a „dátum minimálnej trvanlivosti“, ktorý označuje dokedy si potravina uchováva niektoré špecifické vlastnosti, pričom jej konzumácia je bezpečná aj po tomto dátume.

4. Skladujte potraviny správne. Držme sa pravidla, že dopredu v poličkách si uložíme potraviny so starším dátumom spotreby a dozadu s novším. Aby sme stihli všetky potraviny včas skonzumovať. Na balených potravinách výrobcovia odporúčajú správny spôsob skladovania. Riadme sa ním a potraviny tak uchováme v najlepšej kvalite.

5. Uložme potraviny v chladničke podľa zón teploty. V chladničke skontrolujeme tesnenie a teplotu. Aby potraviny ostali čo najdlhšie čerstvé, uchovávať ich pri teplote 1 až 5 °C. Využívajme rôzne teplotné zóny v chladničke vo svoj prospech a riadme sa návodom od výrobcu. Zväčša sa uvádza, že vo vrchných poličkách chladničky sa majú skladovať syry, vajcia, maslo, v stredných poličkách ostatné mliečne výrobky, údeniny a polotovary, na spodných poličkách jedlo, ktoré sa rýchlo kazí napr. zvyšky vareného jedla, mäso, ryby. Celkom dolu v priehradke je miesto na ovocie a zeleninu. Nie však na všetky druhy. Rajčiny, banány, mango, citrusové plody je vhodnejšie skladovať mimo chladničky. Zemiaky, mrkvu, petržlen, zeler, uhorky je vhodnejšie skladovať v chlade, no nie vo vlhku. Do dvierok chladničky patria zaváraniny, kečup, horčica, nápoje. Potraviny z otvorených balení preložte do uzatvárateľných nádob. Výnimkou je len tvrdý syr, ktorý je najlepšie skladovať vo vlhkom obrúsku alebo na špeciálnom tanieri s poklopom.

6. Naučme sa variť správne veľké porcie jedla. Aké sú tie správne veľké porcie jedla, nájdeme v odborných odporúčaniach podľa nášho zdravotného stavu, veku, aktivity. Radšej si nabermes na tanieri menej a potom, keď sme ešte hladní, si doložíme.

7. Spotrebujeme všetky potraviny. Ak nám po celom týždni zostane viacero načatých potravín a kusov zeleniny alebo ovocia, urobme guláš, ražniči, ovocný šalát... Nebojme sa experimentovať. V kuchárskych

knihách nájdeme veľa inšpirujúcich receptov. Starší chlieb môžeme nakrájať na tenké plátky, položiť na ne tvrdý syr, dať na 10 minút zapiecť na sucho do rúry na 200 °C a máme výbornú pochúťku. Prezreté ovocie môžeme použiť do nepečeného jogurtového dezertu s piškótami alebo spraviť výborný mliečny kokteil. Zosušený syr môžeme zapekať. Zvyšky vareného mäsa, údenín, syra môžeme pomlieť s bylinkami a urobiť dobrú nátierku.

8. Konzervujeme, sušme a mrazíme potraviny. Ak nám zostanú potraviny a vieme, že ich nebudeme v najbližšej dobe používať, môžeme ich konzervovať zavarením, sušením alebo mrazením. Chlieb, mäso, ryby, zeleninu, ovocie, vňate, bylinky, mliečne výrobky veľmi dobre znášajú mrazenie. Niektoré druhy ovocia, zeleniny, vňatí a húb sú výborné i sušené a dlho sa dajú takto skladovať.

9. Budme solidárni. Ak zistíme, že máme doma prebytok nejakých potravín (či už svojpomocne vyrobených alebo kúpených), včas ich ponúknime známym, darujme sociálne slabším ľuďom alebo organizáciám, ktoré varia napr. pre bezdomovcov.

10. Premeňme odpad z potravín na kompost. Šupy zo zeleniny, ovocia, zvyšky varenej stravy, pokazené potraviny, ovsené vločky a múku, ktorú našli mole; môžeme skompostovať v domácom kompostovisku. Získame tak kvalitné hnojivo – kompost.

V ďalšom čísle Rajčana si budete môcť prečítať informácie o správnom kompostovaní.

Zdroj a 1x snímka: Priatelja Zeme, SPZ Odd. výstavby a životného prostredia MsÚ Rajec

KRAJINA ROZPRÁVOK A FANTÁZIE

Mestská knižnica Rajec pripravila pre deti materských škôl a žiakov 2. a 3. ročníka základných škôl v Rajci zážitkové čítanie. V priebehu štyroch dní sa 200 detí zoznámilo s knižnými hrdinami a spolu s príbehmi sa dostalo do krajiny rozprávok a fantázie.

Deti materských škôl potešil a navodil zimnú atmosféru príbeh z knihy Ady Žigovej *O snehuliakovi s horúcim srdcom*. Dobré a nezištné skutky snehuliaka postaveného z lásky motivovali deti zamyslieť sa nad sebou, či by ochotné pomôcť inému v núdzi.

Žiaci druhého ročníka sa prostredníctvom knihy od Kataríny Kerekes *Mimi a Líza* zoznámili s dvoma priateľkami. Pre tých, ktorí sa s touto dvojicou dievčat ešte nestretli uvedieme, že Mimi a Líza sú susedky. Líza je pribojnejšia a spontánnejšia z dievčat, má na sebe šaty s farebnými bodkami. Mimi má zatvorené oči, pretože je nevidiaca a jej šaty sú sivé, pretože pre Mimi farby nemajú žiadny význam. Je veľmi vnímavá, pokojná a rozvážna. Z nesmelého kamarátstva sa vyvinie silný vzťah dvoch najlepších priateľiek, ktoré deti zavedú do fantastických svetov. V starých hodinách nájdú zlomyseľnú vílu Hrdzu, pod zemou zas úspešnú atlétku – dáždovku Nelu. Vesmirom poletia v bubline čosi nakúpia, čosi rozdadajú. Aj príbeh *Neposlušné písmenka* je plný dobrodružstiev. Pri jeho čítaní si deti skúsili, aké môžu mať pocity nevidiaci, napríklad pri určovaní predmetov podľa hmatu alebo si prečítali niečo v Braillovom písme.

Tretiaci sa zoznámili s knižkou od autora Jána Uličianskeho so zaujímavým názvom *Analfabeta Negramotná*. Jedenásťročná dievča, Beta Bábiková, prezývané Analfabeta Negramotná, ktoré nerado číta, sa omylom nechá zavrieť do knižnice na tri sviatočné dni. Takmer viacročný príbeh je plný neuveriteľných dobrodružstiev a zábavných situácií. Čitatelia sa v ňom stretávajú s knižnými hrdinami, ktorí chcú hlavnej hrdinke Bete pomôcť, napríklad známa knižná hrdinka Pipi Dlhá Pančucha, či ďalšie svetoznáme knižné postavy ako Janko Hraško, Pinocchio, Anna zo Zeleného domu, Harry Potter či Traja pátrači.

Každý príbeh má svoj koniec, v rozprávkach väčšinou šťastný a nám treba len dúfať, že sme deti motivovali k čítaniu príbehov, ktoré na nich v knižkách ešte len čakajú.

Eva Pekná, oddelenie kultúry MsÚ Rajec
3x snímka: E. Pekná

DEŇ ČERVENÝCH MAKOV

Deň vojnových veteránov si každoročne pripomíname 11. novembra o 11-tej hodine dôstojnou spomienkou pri pamätníku padlých vojakov v prvej svetovej vojne pri kostole v Rajci.

V tento deň v roku 1918 bolo podpísané prímerie na severe Francúzska, ktorým sa skončila prvá svetová vojna a neskôr bol tento deň vyhlásený za Deň vojnových veteránov. V roku 1920 prijali vojnoví veteráni kvet červeného maku za symbol spomienky na vojnové hrôzy a nádej nového života z dôvodu, že maky vyrástli na jednom z najkrvavejších bojísk 1. svetovej vojny. Na počesť tohto dňa znie zvon v talianskom meste Roverento, ktorý jeho obyvatelia odliali v r. 1925 zo zbraní a nábojníc vyzbieraných na bojiskách. K zvuku zvonov sa postupne pridávali ďalšie mestá Európy.

Aj naši členovia Jednoty dôchodcov, Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a zástupcovia mesta Rajec si uctili pamiatku padlých vojakov. K pamätníku sme položili kytice kvetov, zapálili sviečky a tichou spomienkou sme vzdali úctu a vďaku vojakom, ktorí položili životy za náš lepší život. Česť ich pamiatke!

R. Mikolková, JDS Rajec
2x snímka: P. Rýpal

MESTO RAJEC

ĎAKUJE

Katolíckej spojenej škole za výstavu *Z každého rožka troška*

inzercia

ZUŠ: STÁLE ŽIJEME UMENÍM

Bliži sa koniec roka a to je vždy čas a priestor na bilancovanie. Od začiatku nového školského roka sme uskutočnili v rajeckej ZUŠ veľa vydarených akcií a koncertov.

9. októbra sme privítali vo veľkej sále kultúrneho domu prvotriedneho slovenského klaviristu s medzinárodnými úspechmi *Ladislava Fančoviča*. Tlieskalo mu obecenstvo v USA, po celej Európe, v Číne i Japonsku a zatlieskať sme mali možnosť aj my. A bolo skutočne čomu. Pripravil si pre nás recitál z diela veľkého

romantického skladateľa Frederica Chopina. Bola to skutočná hudobná lahôdka, pri ktorej sa rozoznalo naše vynikajúce klavírne krídlo. Jeho kvality ocenil aj samotný umelec. Koncert tohto výnimočného umelca bol určite veľkou inšpiráciou pre našich malých aj veľkých klaviristov. Vďaka pán Fančovič! Koncert pripravil riaditeľ školy PaedDr. Marián Remenius.

17. októbra sa pri príležitosti *Dňa úcty k starším* podelili s našimi seniormi v Klube dôchodcov v Rajci akordeonisti pod vedením Anny Jakubíkovej, Dis. Art. V ich podaní zazneli známe akordeónové skladby a na záver si

spolu so seniormi zaspievali ľudové piesne v sprievode harmoník. V tento deň sa uskutočnil aj 1. verejný koncert v malej sále ZUŠ Rajec. Svoje umenie predviedli malí aj veľkí muzikanti na rôznych hudobných nástrojoch a v speve.

V nedeľu 28. októbra na sviatok 100. výročia vzniku Československa sme sa zúčastnili na pietnom akte *kladenia vencov na Bradle* pri mohyle veľkého syna nášho národa Milana Rastislava Štefánika. Pietny akt sa uskutočnil

v rámci spoločného projektu STÁLE SPOLU, na ktorom sa podieľajú ZUŠ-ky z Čiech a Slovenska (Rajec, Zlín, Bojnice a Brezová pod Bradlom). Mimoriadny deň vyvrcholil slávnostným koncertom v Národnom dome Štefánikov v Brezovej pod Bradlom. Predstavili sa všetky spomínané ZUŠ a za našu školu vystúpili violončelistky M. Foltánová a V. Uríčová za klavírneho sprievodu sestry Dominiky, D. Mičechová saxofón a M. Lenhart

xylofón. Ich na klavíri doprevádzal Bc. Marek Milo. Všetci sa predstavili v dielach slovenských autorov, ktoré vznikli na objednávku ZUŠ v Rajci (Rajecká hudobná jar).

V novembri (14.11.) sa uskutočnil 4. ročník *Festivalu laureátov medzinárodných súťaží* v Rajci. Tento festival organizuje riaditeľstvo našej školy v spolupráci s Hudobným centrom v Bratislave. V jesennej časti sme pripravili koncert vynikajúceho mladého akordeonistu Denisa Marca Dubjela. Prišiel do Rajca s čerstvými vavrínmi z celosvetovej akordeónovej súťaže v Taliansku. Predviedol nám svo-

je umenie na digitálnom akordeóne a jeho umenie je v skutku výnimočné. Pri počúvaní jeho nástroja sme sa razom ocitli v Paríži, Buenos Aires, či v Tirolských Alpách. Úžasný umelecký zážitok nám ešte dlho znel v ušiach. Ďakujeme!

Naši žiaci a pedagógovia sa zúčastnili aj celoslovenských súťaží. 18. októbra to bola súťaž *Handlovský zlatý mikrofón*. Tu získala strieborné pásmo Alexandra Rajtárová z triedy PaedDr. Kataríny Mackovej, PhD. Na klavíri ju sprevádzala Bc. Eva Blunárová.

13. novembra sa uskutočnil 1. ročník *Bojnickej klarinetiády*. V porote boli najvýznamnejší slovenskí klarinetisti a v silnej kategórii sa naša žiačka Lucia Truchlíková, z triedy Antona Gamboša Dis. Art., umiestnila na vynikajúcom 3. mieste. Na klavíri ju doprevádzala Bc. Eva Blunárová.

22. novembra sme sa zúčastnili celoslovenskej súťaže v drevených dychových nástrojoch *Čarovná flauta* v Nižnej na Orave. Takisto vo veľmi silnej celoslovenskej konkurencii sa naše žiačky pod pedagogickým vedením PaedDr. Beáty Vörösovej nestratili. Lenka Babulová a Lujza Kyšková obsadili obidve 3. miesta v svojich kategóriách. Klavírny sprievod Bc. Marek Milo.

Všetkým žiakom a pedagógom ďakujeme za vzornú reprezentáciu školy a touto cestou ešte raz blahoželáme.

Naša škola stále potvrdzuje, že patrí k popredným základným umeleckým školám, o čom svedčí aj príprava na ďalšie celoštátne súťaže, ktoré sa uskutočnia do konca kalendárneho roka (Violončelová jeseň v Modre, Dychová súťaž Karola Pádívého v Trenčíne a Dni Miloša Ruppeldta v Bratislave). Všetkým súťažiacim držíme palce.

Ešte mi dovoľte na záver pozvať všetkých Rajčanov, rodičov a priaznivcov ZUŠ na **Vianočný koncert**, ktorý sa uskutoční **19. decembra** vo veľkej sále Kultúrneho domu v Rajci o **17. hodine**. Tešíme sa na vás a ďakujeme za podporu!

PaedDr. Marián Remenius, riaditeľ ZUŠ Rajec
1x snímka: archív ZUŠ

KSŠ: PROJEKT POĽSKO-SLOVENSKÉ CESTY DEDIČSTVA

V dňoch 24. až 26. októbra malo desať žiakov 9. ročníka Katolíckej spojenej školy v Rajci možnosť zúčastniť sa Workshopu v rámci projektu Poľsko-slovenské cesty dedičstva.

V stredu ráno pred Mestským úradom v Rajci sa to všetko začalo. Všetci sme sa stretli, nasadli do autobusu a vyrazili sme smer: Poľsko, Milowka. Počas týchto troch dní sme sa dozvedeli veľa z minulosti mesta Czechowice-Dziedzice, Bielsko-Biała a Żywiec. Načerpali sme veľa vedomostí o kultúre, tradíciách a krojoch, ale hlavne sme nadviazali veľa nových kontaktov a priateľstiev. Určite na tieto dni len tak nezabudneme. Domov sme si priniesli rôzne darčeky a suveníry, ktoré sme dostali od detí z Poľska. Veríme, že aj naši poľskí kamaráti na nás nezabudnú a zostanú s nami v kontakte.

Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým na Mestskom úrade v Rajci za to, že nám dali možnosť vycestovať do Poľska, aby sme lepšie mohli spoznať poľskú kultúru, tradície a taktiež aj ich zaujímavú históriu. Ďakujeme zamestnancom oddelenia kultúry za to, že sa o nás postarali, sprevádzali nás na našich spoznávacích aktivitách aj za ich trpezlivosť pri realizovaní workshopov.

Žiaci 9.A a 9.B KSŠ Rajec
1x snímka: archív školy

ZŠ LIPOVÁ: EXKURZIA 5. ROČNÍKA ALEBO KEĎ REKLAMA PREDÁVA

Už od mája nás osobne pozývali na exkurziu do interaktívneho centra v Leviciach. Krásne reklamné plagáty, pekná web stránka a v septembri telefonická pozvánka. A tak sme sa triedni učiteľia piateho ročníka rozhodli vyskúšať niečo nové. 4. októbra sme o siedmej ráno čakali nastúpení na parkovisku pri poliklinike v počte 65. Cesta do Levíc bola dlhá a plná

nečakaných zastávok. Po vystúpení z autobusu sme zostali v rozpakoch, lebo nás čakala nie celkom pekná budova. Pri počiatocnom privítaní a pripomenutí si pravidiel správania sa, sme sa zložili v šatni. Najskôr sme si vyskúšali bublinkový svet, kde sme tvorili bubliny, naťahovali ich na seba a skúšali všelijaké fyzikálne a matematické hlavolamy. Pri nich nám, ale chýbali správne odpovede alebo vysvetlenie, prečo je to tak. Následne sme boli rozdelení do troch skupín. Jedna skupina išla do starovekého Egypta, kde sme sa dozvedeli

množstvo zaujímavých známych aj menej známych informácií. Následne sme išli pochovávať múmiu, uložili sme na ňu posvätné kamene a vyvolávali ducha princeznej Tameri. To bolo rečič od žiakov, že duchovia nie sú. Keď sa však dvakrát otvorili dvere a pri nich nikto nestál, úsmev na tvárach piatakam zamrzol. Následne sme mali krátku prestávku na občerstvenie a pokračovali sme na prednášku o vynálezoch 21. storočia. Novinkou boli pre nás informácie o tom, ako bola vynájdená coca-cola, chipsy, ale aj iné vynálezy. Následne sme si niektoré z nich aj vyskúšali. Z mnohých spomenieme len 9D simulátor, simulátor cestnej motorky, hooverboard, rôzne merače vzdialenosti a uhlov. Drony, malé roboty, ale aj väčšie nefungovali. Sľubovali nám, že bude k dispozícii aj elektromobil Tesla – avšak nebol. Opäť sme išli na krátku prestávku, kde sme mali možnosť navštíviť obchod so suvenírmi. Posledná prednáška bola o vesmíre. Po úvodných slovách a diskusií sme si pozreli film z NASA. Jurij Gagarin, Valentina Tereškovova, Neil Armstrong, Ivan Bella. Tí všetci boli s nami na ceste za našim vesmírnym dobrodružstvom. Videli sme nevidané a prešli sme sa po našej Milky Way (Mliečnej dráhe). Už vieme, koľko hodín musia astronauti stráviť na rotačných simulátoroch. A veruže len z pozerania, niektorým bolo nevoľno. Spia postojáčky a aj také obyčajné liatie vody alebo umývanie si tváre dokáže byť fascinujúce v priestore bez gravitácie. Po všetkých týchto úžasných informá-

ciach sme si vyskúšali skafandre a repliku vesmírnej kapsuly. Ani sme nevedeli ako a nastal čas na návrat domov. Opäť 2,5 hodiny cesty, tentokrát bez neplánovaných prestávok. Žiaci nadšení, unavení a plní vedomostí. Veď ako sa človek najviac naučí? Predsa keď nielen počúva, ale môže si aj vyskúšať a vidieť na vlastné oči.

My, ako učiteľia konštatujeme, že dobrá reklama naozaj predáva – úžasné farebné letáky, vyretušované fotky aj recenzie na webstránke. Ako zážitok pre deti výborné, avšak exponáty sú zastaralé, prezentácie by potrebovali vylepšiť a prispôsobiť veku žiakov a budova dosť ošarpaná. NEVADÍ! Vyskúšali sme niečo nové a šoférka, áno dobre čítate, nám povedala, že oveľa modernejšie a na vyššej úrovni je podobné centrum na neďalekej Morave. Tak už sa tešíme, keď budeme šiestaci.

ZŠ Lipová 2, Rajec
2x snímka: archív školy

KŠŠ: EXKURZIA DO LIEČEBNE PREDNÁ HORA

24. októbra sme sa my, žiaci 9. ročníka Katolíckej spojenej školy v Rajci, vybrali do liečebného zariadenia na Prednej Hore. Naša cesta začala o 6:20 ráno pred Kostolom sv. Ladislava v Rajci. Potom sme sa vybrali do Žiliny, kde sme vyzdvihli žiakov z Gymnázia sv. Františka a vydali sme sa na dlhú, 4-hodinovú, cestu na Prednú Horu. Prvá prednáška bola o drogách. Po nej sme sa presunuli do jedálne, kde na nás čakal chutný obed. Absolvovali sme ešte ďalšie dve prednášky o alkohole a cigaretách. Dozvedeli sme sa veľa nových vecí a videli ľudí, ktorí sa snažia vyliečiť. Po prednáškach sme sa poprechádzali po areáli a vydali sme sa na cestu domov. Na tento zážitok z Prednej Hory nikdy nezabudneme. Ďakujeme organizácii Áno pre život, ktorá nám túto exkurziu umožnila zažiť.

Kristína Kardošová (žiačka 9. A triedy)
1x snímka: archív školy

MŠ MUDROCHOVA: NOVÁ SYNAGÓGA

„Našou základnou motiváciou je samotná budova. Je múdra aj krásna. Vnímame jej ušľachtilosť, ktorou nenápadne dominuje svojmu okoliu. Málokto postrehne, že patrí medzi najvýznamnejšie európske stavby svojho druhu.“

S deťmi z Mudrochovej škôlky sme sa 29. októbra vybrali vláčikom do Žiliny. Bola to cesta plná dobrodružstva, detského džavotania a smiechu. „Konečnááá“ zakričala pani učiteľka a deti plné radosti dali rýchlo rucksaky na chrbátik a kráčali sme k Novej synagóge. Po príchode nás už čakal ujo Dušky a teta Lucka, ktorí nás sprevádzali po celý čas. náš program sa volal *Kameň-ne-kameň*. Na začiatok deti hľadali rôzne kamene poschovávané po miestnosti. Každé dieťa si ako bonus mohlo spraviť svoj vlastný kameň s čarovnými schopnosťami. Hlavičky plné nápadov to zvládli hravo. Po hodine bol čas sa rozlúčiť a poďakovať za krásny program.

S poslednými silami, ktoré nám zostali sme prišli do škôlky veľmi unavení, ale hrdí, že sme to zvládli. Bol to výlet plný poznávania i dobrodružstva.

Bc. Veronika Halková, MŠ Mudrochova, Rajec
1x snímka: archív školy

RAJECKÍ VČELÁRI OSLAVOVALI

V sobotu 22. septembra sa v Kultúrnom dome v Konskej stretli včelári ZO SZV Vojtechu Križana Rajec, aby oslávili 80. výročie založenia svojej organizácie.

Na oslavu si prizvali svojich rodinných príslušníkov, včelárov z družobnej moravskej včelárskej organizácie z Pozlovíc a ďalších hostí. Program sa niesol v slávnostnom duchu, kde pred slávnostným obedom privítal predseda ZO Fero Maňák prítomných hostí. Nasledovala včelárska hymna v podaní PaedDr. Mariána Remeniusa, riaditeľa ZUŠ v Rajci, po ktorej mladý poet Filip Balvan predniesol vtipnú a poučnú včelársku básničku. Po chutnom obede (hubová omáčka bola úžasná – pozn. autora článku) sa včelárom prihovorili hostia osláv: Alojs Mališka, predseda ZO včelárov z Pozlovíc a starostka obce Kónská Ing. Janka Stupňanová. Prvým vrcholom programu osláv bolo oceňovanie včelárov.

Medailu Juraja Fándlyho – in memoriam, za významný podiel na rozvoji Slovenského včelárstva udelenú Vojtechovi Križanovi pri príležitosti 110. výročia narodenia prišiel osobne prevziať jeho vnuk Viktor Križan.

OCENENÍ VČELÁRI

Medailu Štefana Závodníka – in memoriam, k jubilejnemu 80. výročiu založenia ZO SZV v Rajci, udelenú Romualdovi Čestislavovi Zaymusovi, pri príležitosti 190. výročia narodenia, prišiel osobne prevziať Marek Mucha, farár pochádzajúci z Rajca, kde sa ocenený včelár narodil.

Medaila za zásluhy o rozvoj včelárstva I. stupňa (zlatá včela) – in memoriam bola udelená: **Antonovi Koledovi**, dlhoročnému bývalému predsedovi ZO do roku 1993, vedúcemu včelárskeho krúžku a neúnavnému prvotnému kronikárovi a **Karolovi Mišovi**, dlhoročnému bývalému tajomníkovi ZO (39 rokov), kočovnému včelárovi a širitelovi včelárskej osvetly.

Medailu za zásluhy o rozvoj včelárstva I. stupňa (zlatá včela) si prevzal: Ing. **Ján Putera**, ktorý sa zaslúžil o činnosť predsedu ZO, bol členom revíznej a kontrolnej komisie ZO, dlhoročný AÚVL, dôverník a kronikár posledných 25 rokov.

Medailu za zásluhy o rozvoj včelárstva II. stupňa (strieborná včela) si prevzali: **Jozef**

Zvrškovec, dlhoročný AÚVL a dôverník ZO, **Michal Zvrškovec**, dlhoročný AÚVL a dôverník ZO, **Helena Vráblová**, bývalá dlhoročná hospodárka ZO a organizátorka včelárskych podujatí pre včelárov ako aj širokú verejnosť počas včelárskych nediel v Rajeckých Tepliaciach, **František Mičúch**, dlhoročný AÚVL a dôverník ZO.

Medailu za zásluhy a rozvoj včelárstva III. stupňa (bronzová včela) si prevzali: **Jozef Jakubský** a **Ignác Knapec**.

Medaila k okrúhlemu životnému jubileu III. stupňa (bronzová včela) bola udelená: MUDr. **Pavlovi Lenhartovi**.

Čestné uznanie – diplom – za dlhoročnú spoluprácu so ZO SZV v Rajci bolo udelené: **Českému svazu včelařů, z.s., základní organizace Pozlovice**. Cenu prevzal predseda ZO Pozlovice Alojs Mališka.

Čestným uznaním – diplomom – za aktívnu prácu v SZV boli ocenení: Ing. **Marian Stráňanek**, **Milan Vysoký**, **Albín Kupka**, **Ľudovít Hodás**, **Marián Remenec** a **Pavol Machút** – in memoriam (cenu prevzala dcéra Alena Dolinayová).

Čestným uznaním – diplomom – za dlhoročné členstvo a aktívnu prácu s mladými boli ocenení: **Andrej Slyško**, **Jaroslav Súkeník** a **Vladimír Kavecký**.

Ústne sme sa poďakovali Karolovi Zemkovi za dlhoročnú prácu AÚVL a dôverníka ZO a popriali sme mu dostatok síl na prekonanie zdravotných ťažkostí.

Druhým vrcholom programu osláv bolo vyhodnotenie súťaže o *Najlepší med Rajeckej doliny*, kde sa na prvých troch miestach

umiestnili: František Maňák, Pavol Hollý a Marta Puterová.

Tajomník ZO Ladislav Balvan pripravil pre včelárov Výročný včelársky almanach, v ktorom je na 24 stranách stručne zdokumentovaná história fungovania ZO. Pre tých včelárov, ktorí chceli podrobne vedieť o činnosti včelárov v ZO p. Balvan pripravil Kroniku včelárov ZO (vo viacerých výtlačkoch).

V ďalšej časti osláv nasledovala voľná zábava a nechýbali ani spevácke dvoj az trojhlas v sprievode harmonikára z Pozlovíc a šarmantnej harmonikárky Moniky Balvanovej z Fačkova. Nechýbali ani zákusky, ktoré napiekli samotní včelári, domáca medovina a teplé švédské stoly, ktoré pripravil Fero Maňák.

Včelársky rok síce nebol priaznivý, napriek tomu včelári veria, že ten budúci bude taký vydarený, ako oslavy 80. výročia založenia rajeckej včelárskej organizácie.

J. Drobúl, člen výboru ZO
1x snímka: archív ZO SZV Rajec

NÁVŠTEVA MOBILNÉHO PLANETÁRIA

Pri príležitosti Dňa materských škôl 17. októbra navštívili deti z oboch rajeckých materských škôl a MŠ z Rajeckej Lesnej a Fačkova mobilné planetárium, ktoré vyrástlo na jeden deň v Kultúrnom dome v Rajci.

Po príchode sme všetci nastúpili do tajomného nafukovacieho stanu, pohodlne sme si ľahli a už sme sa vybrali so zvieratkami do vesmíru. Tak sa totiž volala rozprávka, vďaka ktorej sme sa na chvíľu ocitli vo virtuálnom vesmíre. V nej sa zvierací kamaráti zajac, krtek, ježko a sova rozhodli preskúmať hlučnú raketovú základňu za lesom. Spoločne s ich novým kamarátom myšiakom sa vybrali do vesmíru, aby spoznali všetky planéty slnečnej sústavy a dozvedeli sa, že aj na oblohe sa nachádzajú zvieratká – také, ktoré sú poskladané z hviezd. Prostredníctvom tohto príbehu deti nenáročnou formou spoznali prostredie vesmíru. Z návštevy mobilného planetária deti odchádzali nadšené a už teraz sa tešia na podobné aktivity, ktoré sú pre nich pripravené.

Anna Rybárová, MŠ Mudrochova, Rajec
1x snímka: archív školy

BESIEDKY PRI PRÍLEŽITOSTI ÚCTY K STARŠÍM

„Aj napriek svojim šedinám, vždy budeš pre nás jediná. Aj napriek tvojim vráskam, hreje ťa naša láska. Prajeme Ti milý starý, stará, nech ťa sila neopúšťa, nech Ti stále slúži zdravie, či je deň, a či noc hustá.“

V našej materskej škole na Mudrochovej ulici sme v dňoch od 22. do 25. októbra oslávili sviatok našich najbližších – starých rodičov. Všetky triedy si pripravili kultúrny program, pohostenie i darčeky. Starí rodičia sa tiež oboznámili s priestormi materskej školy, kde ich vnúťatká trávia väčšinu dňa s pani učiteľkami. Po ukončení besiedok odchádzali naši starí spokojní, šťastní a naďšení, že majú také šikovné ratolesti. Nejednemu deduškovi, či babičke vyhrkli slzičky od dojatia. Tešíme sa na vás opäť o rok.

Alena Tabačková,
MŠ Mudrochova, Rajec

SPOLOČNE SME OSLÁVILI SVIATOK SENIOROV

Motto: Človek bez cieľa, bez práce a bez zmyslu života vädne, ako do zlej zeme presadená rastlina, ako kvet bez koreňa!

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším sme sa opäť stretli, aby sme spoločne strávili tieto slávnostné chvíle. Tretia tretina života, ktorú práve prežívame je tiež pre nás veľmi dôležitá. Máme skúsenosti, nadhľad a hlavne čas, ktorý venujeme sebe, ale predovšetkým svojim blízkym.

Slávnostnú atmosféru nášho stretnutia umocnilo vystúpenie detí z Materskej školy na ul. Obrancov mieru pod vedením p. riaditeľky J. Demeterovej. Kyticu kvetov symbolicky odovzdal všetkým členom pán primátor Ing. Ján Rybárik. Vyjadril nám svoju úctu a poprial nám

pevné zdravie, lásku v kruhu svojich najbližších a pocit, že sme stále dôležití a potrební. Po dobrom obede, zákusku a kávičke sme si zaspievali a zatancovali, a tak si spríjemnili októbrové popoludnie. Čas je hodnota, z ktorej sa každému odpočítava rovnako. Vážme si preto každú hodinu života a užívajme si ju s úsmevom na tvári a láskou v srdci.

*R. Mikolková, Jednota dôchodcov Rajec
2x snímka: P. Rýpal*

KATARÍNSKE POSEDENIE SENIOROV

Už tradične sa koná posedenie seniorov pred začatím adventu. Toho roku sme sa zišli 27. novembra. Po privítaní členov predsedníčkou, nasledoval hneď program detí z Materskej školy na Mudrochovej ulici, pod vedením pani učiteľky Kamenskej. Tá ku koncu programu mala pekný príhovor ku členom klubu a nakoniec nám všetkým zaželala spokojné prežitie adventu a Vianoc. Potom nasledovalo zhodnotenie predchádzajúcej akcie a gratulácie k meninám Katarínam, Agneškám, Emíliám a tiež Milanom. Nezabudlo sa ani na tých, ktorí oslavovali svoje narodeniny. Po slávnostnom prípitku sa všetci rozhovorili. Pozvali sme tiež pána primátora Ing. Jána Rybárika, a tak sme čakali na jeho príchod. Po príchode ho privítala predsedníčka a keď sa usadil, nasledovalo poďakovanie p. primátorovi za to, čo sa pre náš klub počas jeho pôsobenia vo funkcii urobilo. Taktiež za jeho finančné príspevky na posedenie ku Dňu matiek v máji a tiež v októbri na posedenia pri príležitosti Októbra mesiaca úcty k starším. O dobré občerstvenie sa postarala Jedleň Rajka a o zákusky Cukráreň Júlia, za čo im pekne ďakujeme! Posedenie pokračovalo veselou náladou, spevom, počúvaním hudby a tancom.

No to ešte nebolo všetko. Naraz medzi seniorov zavítal sv. Mikuláš spolu s čertom. Mikuláš po krátkom príhovore rozdal seniorom balíčky plné sladkostí. Po krátkej zábave predsedníčka poďakovala Mikulášovi za peknú nádielku a štedrosť so želaním, aby na nás nezabudol ani v nasledujúcom roku. Vďaka patrí aj spoločnosti Tesco za jeho sponzorský dar. Spev a zábava potom pokračovala do večerných hodín a seniori sa pomaly poberali do svojich príbytkov.

*V. Jandušíková, predsedníčka Klubu dôchodcov – denné centrum Rajec
1x snímka: V. Jandušíková*

AKTUALITY Z CENZUÁLU

V mesiaci október zasadal výbor Cenzuálneho spolumajiteľstva dvakrát.

Na mimoriadnom zasadnutí výboru prerokoval termínovo naliehavé úlohy súvisiace so stanoviskom nášho pozemkového spoločenstva k rozšíreniu dobývacích ložísk v zmysle banského zákona v lokalite Šuja pre nájomcu Dolkam, a.s., a v lokalite Petrová pre nájomcu ERPOS, s. r. o. K obidvom žiadostiam vydal kladné stanovisko.

Ďalšie zasadnutie výboru bolo plánované a zaoberalo sa hlavne dvoma bodmi. Prvým bodom bolo prerokovanie výsledkov hospodárenia spoločnosti za obdobie január až september a výhľad splnenia plánu do konca kalendárneho roku. K tomuto bodu podal informáciu predseda Cenzuálu, ktorý konštatoval, že plán hospodárenia schválený uznesením valnej hromady sa časovo plní a je vysoký

predpoklad, že dôjde ku koncu roka k jeho miernemu prekročeniu. Z predložených tabuliek vyplynulo, že ekonomická a finančná situácia v spoločnosti je stabilná, investície a plánované opravy sú v súlade so schváleným plánom, a tak naďalej dochádza k zveľaďovaniu nášho spoločného majetku. Pripomienky a otázky členov výboru sa zamerali na stredisko Píla, ktoré vykazuje oproti plánu stratu na hospodárení, ale priaznivá je skutočnosť, že v treťom štvrtroku dochádza k jej zníženiu. Členovia výboru si uvedomujú, že dosiahnuť pozitívny obrat bude dlhodobý proces vyžadujúci si zmenu výroby na ziskovejší sortiment a postupný ústup z výroby stratových paliet. Druhým dôležitým bodom programu zasadnutia výboru bolo prerokovanie a schválenie Mzdového poriadku pre zamestnancov, ktorý začne platiť od začiatku budúceho roka. Tu došlo k implementácii zákonných noriem naj-

mä, čo sa týka príplatkov za prácu v noci a vo voľných dňoch a štátnych sviatkov. Novými sú najmä ustanovenia o dovolenke a odmeny pri pracovných a životných jubileách pracovníkov. Impulzom k tejto úprave bola najmä situácia na pracovnom trhu, kde už aj my pociťujeme jej nepriaznivý dopad. Následne sa výbor venoval bežným prevádzkovým problémom a zaujal k nim príslušné uznesenia.

*Ing. Karol Dobeš, člen výboru
1x snímka: CS*

KSŠ: EXKURZIA DO OSVIENČIMU A KRAKOVA

V pondelok 29. októbra sme sa vybrali luxusným autobusom na výlet do Poľska. Výlet bol určený pre žiakov 9. ročníkov, a taktiež pre žiakov z Tepličky nad Váhom. Ráno sme si síce museli privstať, no stálo to za to. Ešte po tme sme sa všetci stretli pri kostole a vyrazili. Cesta autobusom nám s dobrou náladou ubehla pomerne rýchlo. V autobuse sme mali sprievodkyňu, ktorá nám prezradila mnoho informácií z histórie. Dorazili sme do Osvienčimu. Z troch táborov v Osvienčime sme navštívili dva: Auschwitz a Birkenau. Všetci sme mali veľmi silný zážitok, počuli sme veľa smutných a mrazivých príbehov a videli, aké hrozné veci sa diali. Po zaujímavej prehliadke sme sa presunuli do Krakova, kde sme obdivovali nádhernú prírodu a pamiatky mesta. Po krátkom rozchode v Krakove sme vyrazili na cestu domov. Vrátili sme sa vo večerných hodinách. Spomienky na túto exkurziu v nás ešte dlho pretrvávajú.

Michal Židek (žiak 9. A triedy)
1x snímka: archív školy

ŠACHOVÉ SPRÁVY

Najmladší talent šachového klubu Rajec, 8-ročná Timea Haássová, zbiera úspechy ako na bežiacom páse. Po tom ako sa stala dvojnásobnou majsterkou Slovenska vo svojej kategórii, vybojovala v máji 2. miesto na Majstrovstvách Európskej únie v rapid šachu v Ružomberku a v auguste 3. miesto na 9 dní trvajúcich Majstrovstvách EÚ v Koutoch nad Desnou v Česku. Po piatich dňoch oddychu už znova premýšľala ako poraziť svoje súperky na Majstrovstvách Európy v lotyšskej Rige. Turnaj začala výborne. Po piatich kolách figurovala na treťom mieste (z celkových 50 hráčok). Porazila hráčky Poľska, Izraela, Anglicka a Azerbajdžanu a nestačila iba na 2. v celkovej poradí Rusku Preobraženskú. V poslednom deviatom kole bojovala štvorhodinový zápas o miesto v prvej desiatke. Napokon skončila na 19. priečke.

TIMEA HAÁSOVÁ

Začiatkom septembra za zúčastnila v Tatranskej Lomnici na medzinárodnom turnaji dospelých Tatro Open 2018. Na tomto turnaji bojovalo 150 hráčov a hráčok z 11 krajín, medzi nimi dvaja veľmajstri a niekoľko medzinárodných majstrov. Timea sa nedala zahanbiť a porazila hráčov z oveľa vyššou výkonnosťou. Ona s ratingom 1086 zvíťazila nad hráčom z Nemecka s ratingom 1771 a hráčom z Poľska dokonca s ratingom 1931. Tento turnaj bol pre ňu výbornou prípravou na Majstrovstvá sveta v šachu mládeže, ktoré sa konali v španielskom Santiagu de Compostela od 4. do 15. novembra.

Ján Uhlárik
1x snímka: archív klubu

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti – december 2018

65 rokov
Anna Dolníková
Milan Bako
Marian Macák

99 rokov
Jozefína Babjaková

70 rokov
Ing. Štefan Jantoščiak

Oprava

75 rokov
Štefan Buček

V minulom čísle sme nesprávne uverejnili meno:

5 rokov v novembri oslávila

81 rokov
Štefánia Kumančíková

Božena Cinková nie Mária Cinková. Pani Cinkovej sa za chybu ospravedľujeme!

85 rokov
Františka Pekarová

Srdečne blahoželáme!

Narodili sa

Ela Surmajová – august
Matej Lauček – september
Daniela Masná – september
Karin Veselá – september
Andrej Valient – október
Alex Radič – október
Alexandra Rybáriková – november

Opustili nás

Ladislav Žilincík 1939 – 7.11.2018
Mária Hulínová 1931 – 18.11.2018
Eugen Krajči 1959 – 25.11.2018
Gizela Paulinyová 1932 – 28.11.2018

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb alebo rodinných príslušníkov

ÓDA NA RAJEC

V malebnom údolí ako perla
v zlate, v pamäti utkvie
odetá v modernom šate
útulné mesto, domov môj
bezpečie, pokoj, lásky zdroj.

Novostavby budov v pastelových
farbách čo lahodia pohľadu
obklopujú obrozené polia,
upravené parky s chodníkami
a robia z neho oázu, záhradu.

Za mestom rybník
ako pečať statočnosť
ľudskú zrkadlí
srdečná vďaka tomu
kto toto mesto zveľadil!

Jarmila Ragasová

A MÁME TO ZA SEBOU!

Rok plný driny, úspechov, emócií, šťastia aj smútku – skrátka súťažná sezóna 2018. Bola pre nás veľkou výzvou. No všetci si môžeme hrdo povedať, že sme ju zvládli na jednotku. A ako v skutočnosti vyzerá typický rok mažoretky?

Začiatky sú vždy najťažšie. Vymyslieť originálny tanec, ktorý bude spĺňať všetky pravidlá a zároveň sa zapáči porotcom aj publiku. Rozhodujúca je téma. Hľadanie toho pravého je ťažký oriešok aj pre skúsene trénerky. Po téme je na rade tanec. Fúúúúha! Je neuveriteľné koľko hodín, dní a týždňov sme strávili v telocvični. Každá z nás sa veľakrát musela zriecť mnohých vecí, pretože tréning predsa nepočká. Nejednokrát by sme si vedeli predstaviť príjemnejšie aktivity, ako tráviť čas vo vymrzutej telocvični. Chodenie von s kamarátkami, vylihovanie na gauči, či obyčajný spánok sme museli občas obetovať a pokračovať v náročnej, ale predsa krásnej ceste, ktorú sme si zvolili. Avšak my tam chodíme rady. Na tréningu prežijeme krásne chvíle plné smiechu, navzájom sa podporujeme a domov odchádzame unavené, ale vždy pozitívne naladené. Prípravy pred Majstrovstvami SR a Majstrovstvami Európy sú veľmi náročné. Toto obdobie je často spojené s dlhými celodennými tréningami, inak nazývanými aj sústredenia. Počas týchto dní spíme na zemi, jeme pizzu, vedíme dlhé nočné rozhovory a presne preto ich milujeme.

A čo sme teda tento rok dosiahli? Počítajte s nami: Majstrovstvá Slovenska, Hlohovec – 3 zlaté, 4 bronzové, Prešporský pohár, Bratislava – 6 zlatých, 2 strieborné a 2 bronzové, Majstrovstvá Európy, Praha – 3 zlaté a 2 strieborné, Memoriál J. Jakubíkovej, Púchov – 6 zlatých, 3 strieborné a 2 bronzové a nakoniec World Cup, Zagreb – 7 zlatých, 1 strieborná a 5 bronzových medailí.

Do Rajca sa vždy vraciame s pocitom, že aj v malom meste môžu vyrásť jedny z najlepších mažoretiek v Európe a vlastne už aj na svete. Sme trojnásobné Majsterky Slovenska a trojnásobné Majsterky Európy 2018. Tento rok sme sa 46 krát postavili na stupne víťazov. Ďakujeme rodičom, fanúšikom, trénerkám a vedúcej, že to s nami „ťahajú“ už celých 17 rokov. A samozrejme, naša vďaka patrí aj Mestu Rajec za podporu a finančnú výpomoc 3 500,-€, ktoré boli použité na čiastočnú úhradu cestovných nákladov na ME v Prahe a WORLD CUP v Chorvátsku.

Byť mažoretkou je veľmi náročné a predsa si nevieme predstaviť život bez nich. Vďaka mažoretkám spoznávame nových úžasných ľudí, cestujeme po celej Európe a stávame sa súčasťou veľkej a jedinečnej mažoretkovej rodiny. Pretože presne o tomto to je. O láske. O láske k tomuto športu, o láske k ľuďom a o láske ku KORDOVÁNKAM.

T. Janeková
1x snímka: archív Kordovánok

GR GYMNAZIUM
JUDROVA 5, RAJEC

Choce sa dozvedieť viac?
Príďte na

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

NOVINKA!!!
5-ročné bilingválne
slovensko-ruské štúdium
aj pre tých, ktorí sa o ruštinu ešte
nestretli !!!

12.12.2018

od 8:00 do 12:00 pre žiakov 8.a 9.ročníka
16:00 - 18:00 pre rodičov – informácie o bilingválnom štúdiu

041/5422118, gymnaziumrajec@stonline.sk, gymrajec.edupage.org

Katolícka spoločná škola Rajec
Vás pozývame na

Vianočné trhy

22. decembra 2018
9:00-18:00

v budove 1.-4.ročníka KSS

→ kapustnica, koláče, množstvo výrobkov detí a ich rodičov
→ ukážky ľudových remesiel
→ výťažok určený pre deti KSS

Tešíme sa na Vás

MESTO RAJEC A OCHOTNÍCKY DIVADELNÝ SÚBOR KOŽKÁR

21.12.

piatok

9.00, 10.00,
15.00, 18.00 hod.

NÁMESTIE SNP
V RAJCI

*Počas podujatia budú
zhotovované obrazové záznamy.
Svojou účasťou na podujatí
súhlasíte s ich použitím
pre verejné šírenie na propagáciu.*

ŽIVÝ BETLEHEM

MESTO RAJEC VÁS POZÝVA NA VÝSTAVU

MEDOVNÍKOVÉ KRÁĽOVSTVO

10.12.2018 – 14.1.2019

VÝSTAVNÁ SIEŇ RADNICE V RAJCI

